

B Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání zahrnuje organizované vzdělávací aktivity, které nelze považovat za formální vzdělávání. Jedná se o strukturované vzdělávací programy zaměřené na získávání dovedností a kompetencí, které mohou účastníkovi pomoci zlepšit jeho společenské či pracovní uplatnění. Neformální vzdělávání může být poskytováno v zařízeních zaměstnavatelů, soukromých vzdělávacích institucích, nestátních neziskových organizacích, ve školských zařízeních a dalších organizacích. Lze do něj řadit organizované mimoškolní aktivity, rekvalifikační kurzy, ale také krátkodobá školení a přednášky. Neformální vzdělávání je podmíněno přítomností vzdělávací autority, kterou může být odborný lektor, zaškolený vedoucí apod.

Tato část se zaměřuje na aktivity neformálního vzdělávání, kterého se respondenti účastnili v průběhu posledních 12 měsíců před dotazováním. Opět platí, že vzdělávání nemuselo probíhat po celé sledované období. Osoba mohla v dané době také skončit či započít svou účast na programu neformálního vzdělávání. Maximální počet podrobněji sledovaných aktivit neformálního vzdělávání u jedné osoby byl tři aktivity.

V rámci měření účasti na neformálním vzdělávání byly rozlišeny a samostatně sledovány následující **typy aktivit**:

Kurzy – Jedná se o plánovanou, opakující se vzdělávací aktivitu o určitém rozsahu témat, zaměřenou na rozšíření teoretických znalostí i praktických dovedností. Kurzy zpravidla zajišťuje konkrétní poskytovatel a vyučují v nich placení profesionální lektori zaměřeni na danou oblast vzdělávání nebo zaškolování. Mohou se odehrávat ve více než jednom prostředí. Kurz může být zakončen získáním osvědčení či certifikátu, není to však pravidlem.

Příklady kurzů: jazykové kurzy, počítačové kurzy, autoškola, kurzy vaření apod.

Workshopy a semináře – Na rozdíl od kurzů nemají opakovaný charakter, tzn., že probíhají spíše jednorázově. Setkávají se zde zpravidla odborníci na danou problematiku a vyměňují si nové postupy, poznatky a zkušenosti. Workshopy a semináře mají předem stanovený program a časový řád.

Příklady workshopů a seminářů: zdravotní seminář, workshop datovým zdrojům, řezbářské sympozium, tvůrčí dílna apod.

Instruktaž na pracovišti – Jde o vzdělávací aktivitu, kterou zajišťuje zaměstnavatel. Obsahově je plně zaměřeno na pracovní problematiku, přičemž vyučujícími mohou být nejen profesionální lektori, ale také kolegové ze zaměstnání. Zaškolení probíhají nejčastěji na pracovišti formou školení, kde jsou zaměstnancům vštěpovány nové postupy, povinnosti a praktické rady týkající se zaměstnání. Zaškolení může probíhat průběžně během trvání pracovního poměru.

B Neformální vzdělávání

Příklady instruktáže na pracovišti: zaškolení v obsluhování nového stroje, instruktáž k novému softwaru (pro jednu či dvě osoby, přímo na jejich počítačích) apod.

Soukromé lekce – Výuka má nejčastěji individuální charakter. Účastník je domluven s placeným profesionálním lektorem (vyučujícím) na opakovaných setkáváních, během nichž probíhá výuka. Lektorem může být osoba samostatně výdělečně činná i osoba smluvně vázaná na nějakou organizaci. Výuka se může konat přímo u účastníka (např. doma) nebo v prostředí lektora.

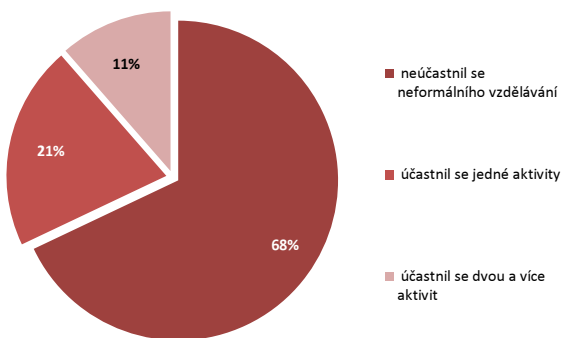
Příklady soukromých lekcí: doučování matematiky, hodiny piana, hodiny angličtiny apod.

Neformálními vzdělávacími aktivitami vykonávanými z **pracovních důvodů** jsou míněny aktivity směřující k získávání znalostí a osvojování dovedností využitelných především v zaměstnání při plnění pracovních úkolů. Neformální vzdělávací aktivity vykonávané ze **soukromých důvodů** směřují naopak k osvojování znalostí a dovedností využitelných především při mimopracovních (zájmových či volnočasových) činnostech.

Doplňující komentáře týkající se vybraných třídících proměnných či kategorií zobrazených v grafických znázorněních uvnitř této kapitoly jsou k dispozici v závěrečné části publikace.

B Neformální vzdělávání

Graf B1 Celková účast v neformálním vzdělávání v posledních 12ti měsících

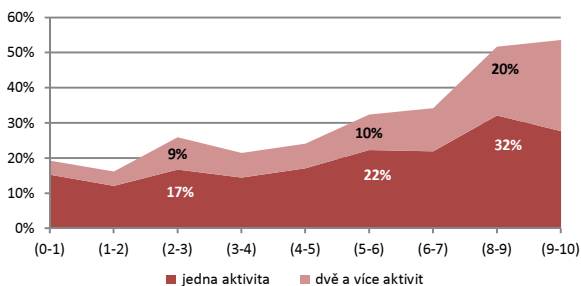

Tabulka B1 Účast v neformálním vzdělávání v posledních 12ti měsících

	%		
	jedna aktivita	dvě a více aktivit	neúčastnil se
Celkem	20.6	11.4	68.0
podle pohlaví			
muži	21.0	11.1	67.9
ženy	20.3	11.7	67.9
podle stupně urbanizace			
hustě osídlená oblast	23.2	13.7	63.1
středně osídlená oblast	20.3	12.0	67.7
řídce osídlená oblast	18.9	9.2	71.9
podle dosaženého vzdělání			
základní	10.7	2.6	86.8
střední bez maturity	16.4	5.2	78.4
střední s maturitou	24.8	13.7	61.5
vyšší odborné a vysokoškolské	28.3	27.3	44.3
podle ekonomického postavení			
ekonomicky aktivní	26.7	16.3	57.0
ekonomicky neaktivní	10.5	3.2	86.3
podle postavení v zaměstnání			
zaměstnanec	27.5	16.5	55.9
podnikatel (včetně OSVČ)	23.0	15.5	61.5
podle rodinného stavu			
má děti do 25ti let	23.3	13.6	63.2
nemá děti do 25ti let	19.1	10.2	70.8

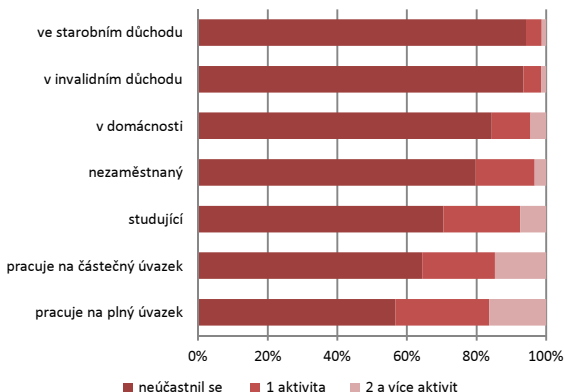
B Neformální vzdělávání

Graf B2 Celková účast v neformálním vzdělávání podle příjmu domácnosti

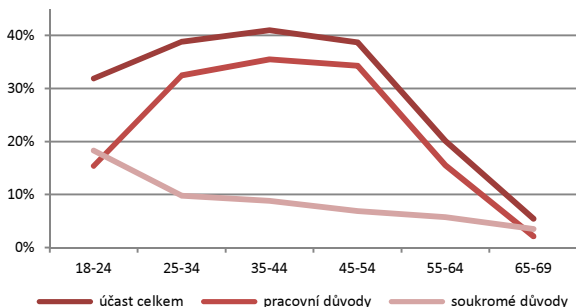

pozn.: ekvivalizovaný příjem - decily

Graf B3 Účast v neformálním vzdělávání podle hlavního ekonomického postavení respondenta

Graf B4 Účast v neformálním vzdělávání dle věkových skupin - celkem a podle důvodů vzdělávání

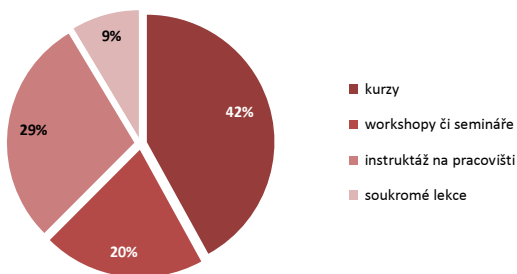
pozn.: více možných odpovědí

pracovní důvody: alespoň 1 aktivita z pracovních důvodů

soukromé důvody: alespoň 1 aktivita ze soukromých důvodů

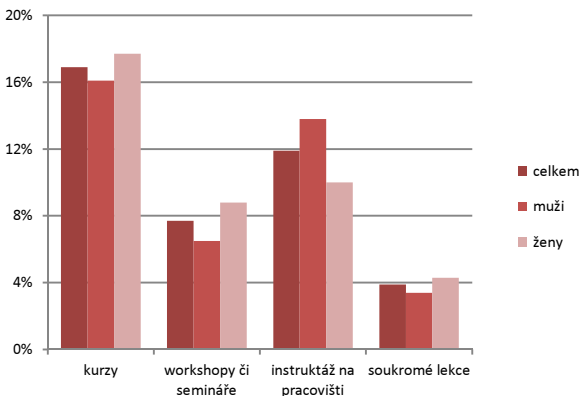
B Neformální vzdělávání

Graf B5 Podíl jednotlivých typů neformálního vzdělávání

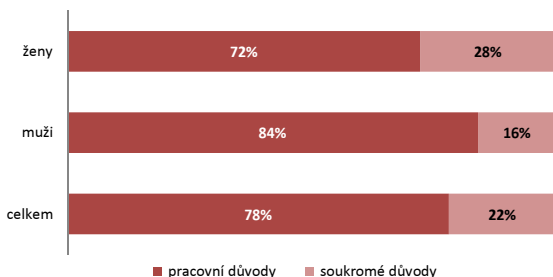
pozn.: ze všech aktivit neformálního vzdělávání

Graf B6 Účast na jednotlivých typech vzdělávání - celkem a podle pohlaví

pozn.: z účastníků neformálního vzdělávání

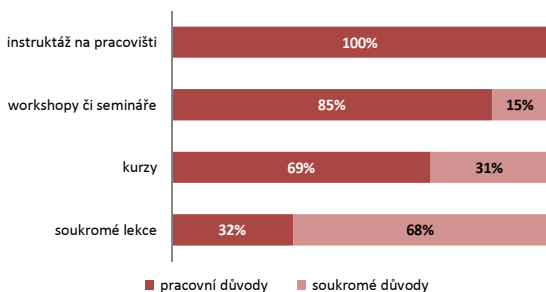
Graf B7 Důvody účasti na aktivitách neformálního vzdělávání podle pohlaví

pozn.: ze všech aktivit neformálního vzdělávání

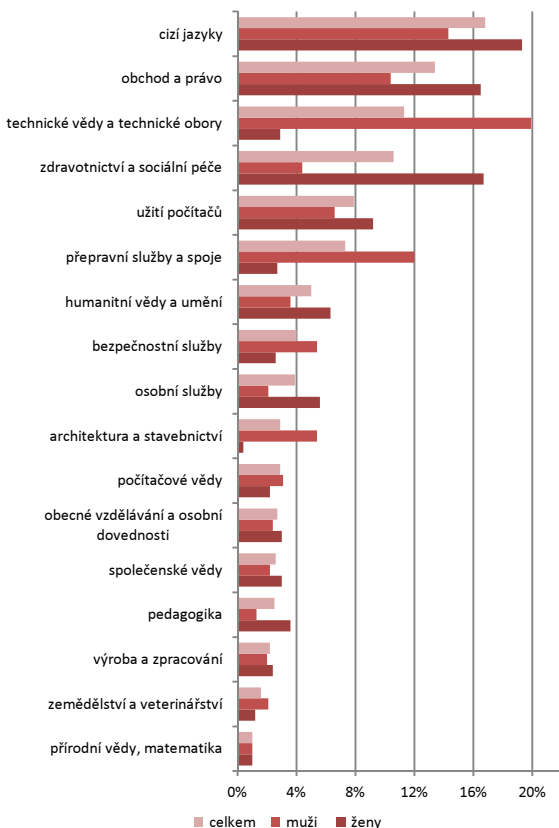
B Neformální vzdělávání

Graf B8 Podíl pracovních a soukromých důvodů k účasti v jednotlivých typech aktivit neformálního vzdělávání

pozn.: aktivity neformálního vzdělávání

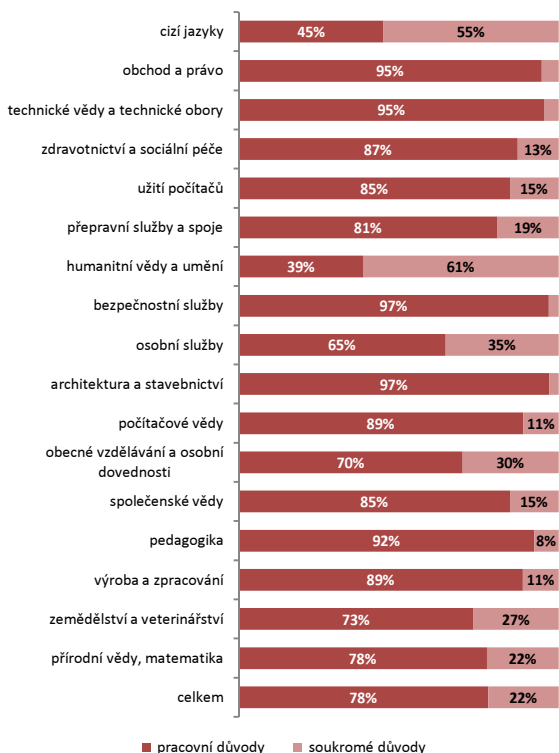
Graf B9 Nejčastěji navštěvované obory neformálního vzdělávání - celkem a podle pohlaví

pozn.: ze všech aktivit neformálního vzdělávání

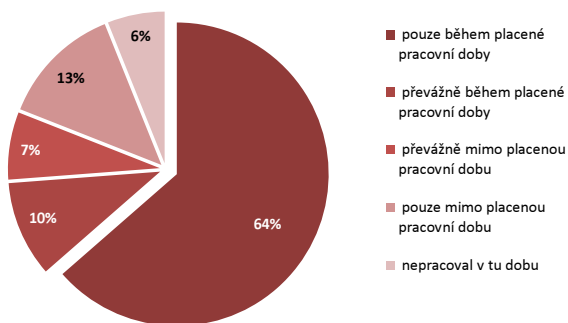
B Neformální vzdělávání

Graf B10 Poměr pracovních a soukromých aktivit dle oborů

pozn.: ze všech aktivit neformálního vzdělávání

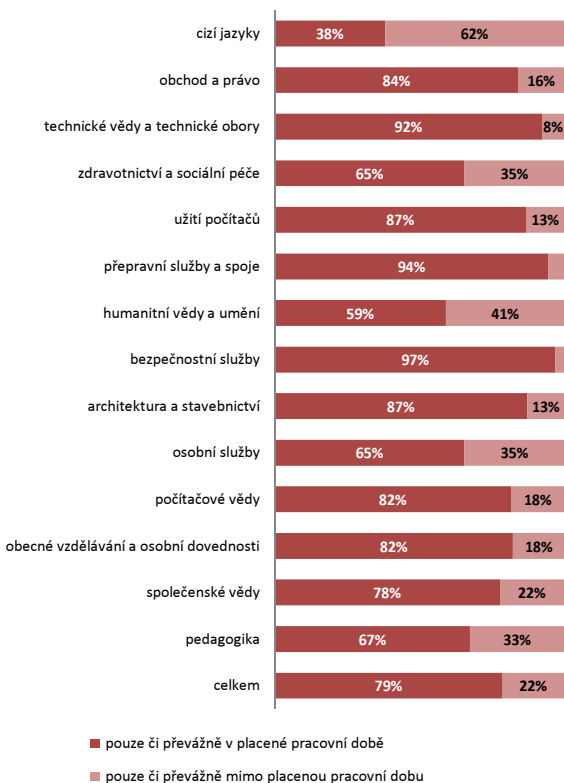
Graf B11 Kdy probíhalo neformální vzdělávání z pracovních důvodů

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů

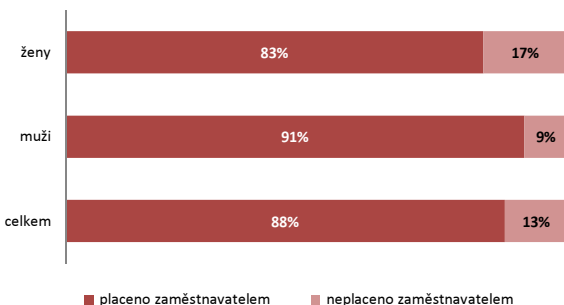
B Neformální vzdělávání

Graf B12 Kdy probíhalo neformální vzdělávání z pracovních důvodů - podle nejčastějších oborů

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů

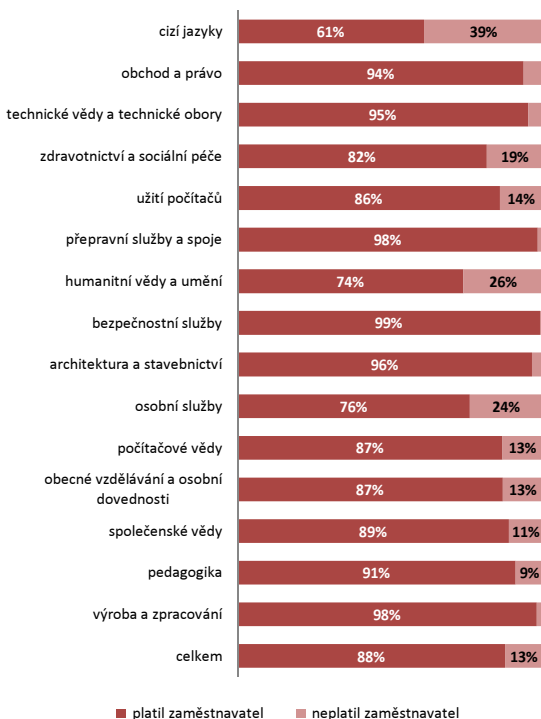
Graf B13 Podíl aktivit plně či částečně placených zaměstnavatelem

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů

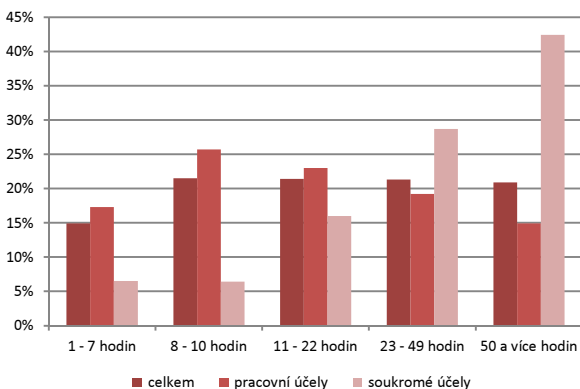
B Neformální vzdělávání

Graf B14 Podíl aktivit plně či částečně placených zaměstnavatelem - podle nejčastějších oborů

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů

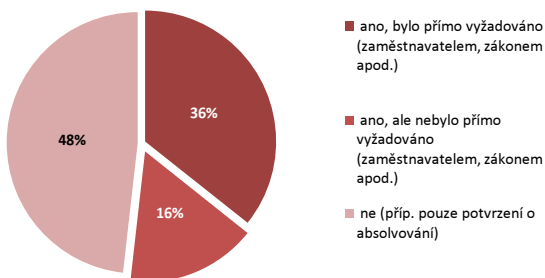
Graf B15 Celkový počet hodin trvání aktivit neformálního vzdělávání

pozn.: ze všech aktivit neformálního vzdělávání

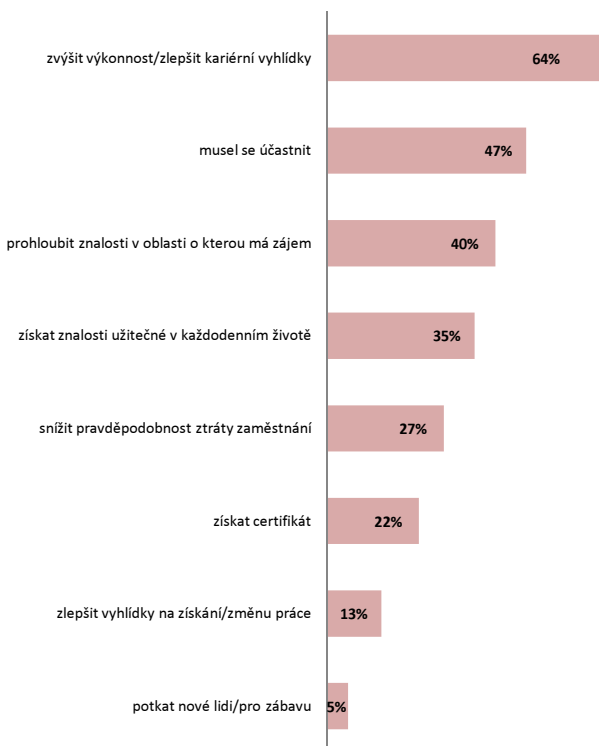
B Neformální vzdělávání

Graf B16 Obdržel absolvent tohoto vzdělávání speciální osvědčení (certifikát)?

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů

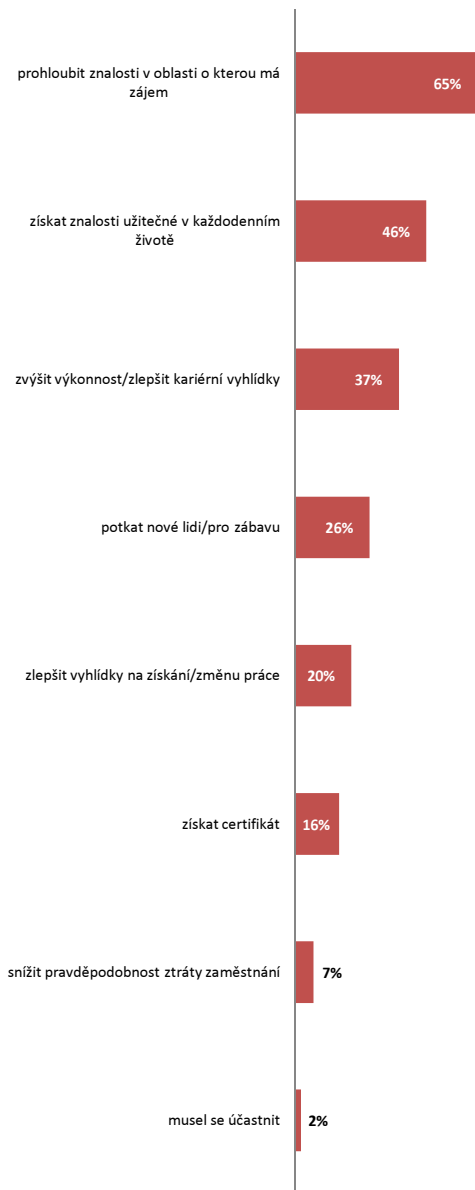
Graf B17 Důvody účasti v aktivitách, vykonávaných z pracovních důvodů

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných z pracovních důvodů, více možných odpovědí

B Neformální vzdělávání

Graf B18 Důvody účasti v aktivitách, vykonávaných ze soukromých důvodů

pozn.: z aktivit neformálního vzdělávání vykonávaných ze soukromých důvodů, více možných odpovědí

B Neformální vzdělávání

Tabulka B2 Příklady aktivit neformálního vzdělávání v jednotlivých oborech:

obecné vzdělávání a osobní dovednosti	kurzy asertivity, osobnostní rozvoj, kurzy komunikace, Univerzita třetího věku
pedagogika	nové maturity, nové metody v pedagogice, obecná a speciální pedagogika, interaktivní tabule
humanitní vědy a umění	umělecké činnosti (hudební, výtvarné, řemeslné, taneční), audiovizuální (tv) technika, historie
cizí jazyky	cizí jazyky
společenské vědy	psychologie, ekonomie, knihovnictví
obchod a právo	účetnictví, daně a daňové poradenství, kurzy prodeje, management, právo a nové právní normy
přírodní vědy, matematika	biologie (specializované činnosti), geodezie, matematika (doučování)
počítačové vědy	programování, nové směry v informatice, programovací jazyky, databáze
užití počítačů	práce na PC, uživatelské počítačové programy, instruktáž nového software
technické vědy a technické obory	obsluha nového stroje, práce s novým materiálem, svářečský kurz, elektrotechnika
výroba a zpracování	hygiena provozu, kvalita potravin, obsluha šicích a textilních strojů, nové technologie při výrobě plastů
architektura a stavebnictví	nové technologie ve stavebnictví, plynárenství, výškové práce, projektování, střešní okna, užití stavebních materiálů
zemědělství a veterinářství	chovatelství, chemické přípravky v zemědělství, nové technologie v zemědělství, pěstitelství, veterinární praxe
zdravotnictví a sociální péče	odborné a specializované zdravotnické kurzy, zdravá výživa, farmacie, ošetřovatelství, celoživotní vzdělávání zdravotních sester, terapeutický výcvik
osobní služby	kosmetické, kadeřnické a vizážistické kurzy, sportovní instruktáž, gastronomie, hotelnictví a cestovní ruch, sporty
přepavná služby a spoje	obsluha vysokozdvíhových zařízení (vozíků), jeřábnické školení, autoškola
bezpečnostní služby	kurzy bezpečnostních agentur, prevence kriminality, záchranářský kurz